Dosarul nr.2r-291/2025 judecătoria Bălţi, sediul Glodeni, judecător V. Nogai

D e c i z i e

18 decembrie 2025 mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţă:
Preşedintele completului, judecător Stanislav Grosu
Judecători Alina Ţihonschi, Mariana Sajin

examinând recursul declarat de Consiliul raional Glodeni împotriva încheierii judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025, prin care s-a admis cererea privind ridicarea excepţiei de tardivitate înaintată de Pînzari Maria în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria privind încasarea datoriei,-

c o n s t a t ă :

Poziţia instanţei de fond:

1. La 12 februarie 2025, Consiliul raional Glodeni a depus cerere de chemare în judecată către Pînzari Maria privind încasarea datoriei.
2. La 24 martie 2025, Pînzari Maria a solicitat aplicarea excepţiei de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria cu privire la încasarea datoriei, pe motiv că, cererea de chemare în judecată a fost depusă abia la data de 12 februarie 2025, depăşind astfel termenul de prescripţie extensivă prevăzut de art.391 Cod Civil, întrucât suma de 31.515,33 lei a fost calculată şi achitată în perioada 01.01.2019 –31.12.2022, iar termenul de prescripţie a expirat la 12.02.2022.
3. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025, s-a admis cererea de aplicare a excepţiei de tardivitate invocată de Pînzari Maria. S-a respins, ca fiind tardivă, cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria cu privire la încasarea datoriei.

Solicitarea recurentei:

4. La 07 august 2025, Consiliul raional Glodeni a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025, solicitând anularea încheierii cu remiterea cauzei la rejudecare în instanţa de fond.

Argumentele părţilor:

5. În motivarea cererii de recurs, recurenta apreciază încheierea instanţei de fond ca fiind ilegală, neîntemeiată şi pasibilă casării.
6. Remarcă că, la 21 decembrie 2023 Inspecţia Financiară din subordinea Ministerului Finanţelor/DTIF Bălţi, a finalizat inspectarea financiară complexă efectuată la Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţia Familiei a Consiliului raional Glodeni (în continuare DASPF Glodeni) pentru perioada de activitate 01.01.2018 - 31.12.2022, care a fost adusă la cunoştinţă persoanelor interesate, iar rezultatele acesteia nu au fost contestate sau anulate.

7. Urmare a efectuării inspectării financiare complexe, Direcţia Teritorială inspectare financiară Bălţi a constatat încălcări serioase, admise de către factorii de decizie ai DASPF Glodeni, a Codului Muncii, Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, Legii privind sistemul de salarizare a funcţionarilor publici nr.48 din 22.03.2012, Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr.355-XVI din 23.12.2005, Ordinului Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale nr.21 din 26.02.2022 şi Ordinului Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale nr.265 din 12.09.2022, încălcări care s-au soldat cu generarea unor cheltuieli neîntemeiate în sumă de 763.000,00 lei.

8. La 10.01.2024, în adresa Consiliului raional Glodeni, a parvenit Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni, emisă de Inspecţia financiară, prin care se solicită întreprinderea măsurilor concrete în vederea restituirii la bugetul public a cheltuielilor neîntemeiate în mărimea sumelor indicate în context.

9. Menţionează că pârâta Pînzari Maria a activat în perioada supusă inspectării în cadrul DASPF în calitate de asistent social în s.Duşmani, r-l Glodeni în baza ordinului nr.250 din 05.09.2014, ulterior a activat în calitate de şef al serviciului îngrijire socială la domiciliu.

10. Aşa dar, în perioada menţionată, ţinând cont de constatările DTIF Bălţi indicate în raportul inspectării financiare din 21.12.2023, efectuate la DASPF Glodeni în perioada 01.01.2018 - 31.12.2022 şi în Prescripţia nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspectării financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni, contabilitatea DASPF Glodeni a efectuat recalculul sporurilor calculate incorect, a treptei de salarizare a şefilor de serviciu aplicate incorect şi a premiilor unice acordate contrar legii, stabileşte astfel că angajata Pînzari Maria urmează să restituie suma achitată contrar legislaţiei în mărime de 31.515,33 lei.

11. Indică că, că suma de 31.515,33 lei reprezintă plăţi suplimentare, ce nu constituie salariu, achitate contrar legislaţiei, iar această sumă a fost achitată pârâtei Pînzari Maria în perioada 01.01.2019 - 31.12.2022 contrar prevederilor art.12 alin.(4) şi (5) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, deoarece salariul de bază pentru pârâtă a fost stabilit conform coeficienţilor de salarizare prevăzuţi pentru grupul ocupaţional „Asistenţa socială şi sănătate G" în raport cu treptele de salarizare corespunzătoare vechimei de muncă, astfel obţinând îmbogăţire nejustificată în sumă de 31.515,33 lei.

12. Recurenta afirmă că nu este de acord cu interpretarea instanţei de fond privind aplicarea prevederilor art.148 Codul muncii, potrivit cărora angajatorul are dreptul de a reţine din salariul salariaţilor sumele datorate angajatorului, în termen de cel mult o lună de la expirarea termenului stabilit pentru restituirea avansului sau achitarea datoriei, ori de la data efectuării plăţii calculate eronat sau a constatării prejudiciului material, întrucât aceste norme nu se aplică speţei de faţă, în care Consiliul raional Glodeni nu a fost angajator al pârâtei.

13. Astfel, pornind de la termenul de o lună prevăzut în art.148 Codul muncii, instanţa de judecată a stabilit, eronat după părerea recurentului, că termenul de prescripţie a expirat.

14. Totodată, argumentele instanţei reies dintr-o interpretare eronată a normelor legale, întrucât art.148 Codul muncii, care reglementează dreptul angajatorului de a reţine

din salariu sumele datorate de salariat, nu este aplicabil speţei, întrucât Consiliul raional Glodeni nu a fost angajatorul pârâtei, ci a preluat datoriile creditoare şi debitoare abia după lichidarea DASPF Glodeni, care constituia angajatorul efectiv al acesteia.

15. În temeiul celor expuse, termenul de prescripţie de 3 ani, prevăzut de art.391 alin.(1) Cod civil, începe să curgă de la data la care reclamantul a luat cunoştinţă despre prejudiciu, respectiv, 10.01.2024, conform art.395 alin.(1), (4) şi (8) Cod civil.

16. Astfel, cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni la data de 12.02.2025 a fost depusă în termenul legal, iar instanţa de fond a apreciat eronat tardivitatea acţiunii.

17. Prin urmare, excepţia de tardivitate invocată de pârâtă este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, conform art.186^1 alin.(3) Cod de procedură civilă, iar acţiunea reclamantului este întemeiată şi supusă soluţionării în fond.

18. Prin referinţa depusă de Pânzari Maria se solicită respingerea recursului, cu menţinerea încheierii instanţei de fond fără modificări.

Termenul de declarare a recursului:

19. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

20. Colegiul civil reţine, că din lucrările dosarului rezultă că încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025 a fost expediată recurentei prin intermediul poştei terestre la 29 iulie 2025.

21. Astfel, instanţa conchide, că recursul declarat de Consiliul raional Glodeni la 07 august 2025, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de recurs:

22. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil conchide, că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond şi trimiterea cauzei la rejudecare, reieşind din considerentele ce succed:

23. Conform art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

24. În condiţiile art.426 alin.(2) Cod de procedura civilă, recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. (3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

25. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

26. Conform art.186^1 alin.(4) lit.b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin.(3), este în drept să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

27. Potrivit materialelor cauzei rezultă că, la 12 februarie 2025, Consiliul raional Glodeni a depus cerere de chemare în judecată către Pînzari Maria, privind încasarea prejudiciului în suma de 31.515,33 lei, ca urmare a unei îmbogăţiri nejustificate.

28. La 24 martie 2025, Pînzari Maria a solicitat aplicarea excepţiei de tardivitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria cu privire la încasarea datoriei, pe motiv că, cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 12 februarie 2025, depăşind astfel termenul de prescripţie extinctivă de 3 ani, prevăzut de art.391 Cod Civil, întrucât suma de 31.515,33 lei a fost calculată şi achitată în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022, iar termenul de prescripţie a expirat la 12.02.2022. Astfel, pârâtul pretinde că, sunt prescrise extinctiv sumele achitate în perioada 01.01.2019 – 12.02.2022.

29. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025, s-a admis cererea de aplicare a excepţiei de tardivitate, depusă de Pânzari Maria. S-a respins, ca fiind tardivă, cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria cu privire la încasarea datoriei în suma de 31.515,33 lei, achitată în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022.

30. Examinând actele şi lucrările dosarului prin prisma criticilor invocate, Colegiul civil reţine că soluţia primei instanţe prin care s-a admis excepţia de tardivitate şi s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul raional Glodeni a fost pronunţată cu aplicarea eronată a normelor ce reglementează prescripţia extinctivă.

31. În temeiul art.186^1 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

32. Conform art.391 Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţa de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Iar acţiunile privind apărarea drepturilor persoanele nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile prevăzute de lege.

33. Iar art.394 Cod civil, prevede că, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

34. Conform art.395 alin.(1) Cod civil, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. (4) În acţiunile privind repararea prejudiciului, termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data cînd păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atît tipul prejudiciului, cît şi pe cel care răspunde de el. (8) Prescripţia dreptului la acţiune în restituirea îmbogăţirii nejustificate începe să curgă de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască atît existenţa dreptului său la restituire, cît şi persoana obligată să restituie. Dispoziţiile prezentului alineat se aplică în mod corespunzător şi în cazul acţiunii întemeiate pe gestiunea de afaceri fără mandate. (12) Acţiunile prevăzute la alin.(7), (8), (10) şi (11) se supun termenului general de prescripţie, cu excepţia prevăzută la art.328 alin.(3) enunţul al doilea.

35. Astfel, prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acţiunea nu a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acţiunii - dreptul la apărare pe calea acţiunii civile – dreptul la acţiune.

36. Expirarea prescripţiei extinctive nu duce la încetarea dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acţiunii civile.

37. De aici rezultă că, prescripţia extinctivă este determinată de termenul pentru apărarea dreptului pe calea acţiunii în justiţie (dreptul la admiterea acţiunii) a persoanei, dreptul căreia a fost încălca.

38. La caz, Colegiul constată că, obiectul acţiunii îl constituie restituirea îmbogăţirii nejustificate în suma totală de 31.515,33 lei, formată ca urmare a unor plăţi suplimentare achitate Mariei Pînzari în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022 (f.d.38).

39. Raportând obiectul acţiunii la normele legale enunţate supra, Colegiul judiciar reţine că, termenul de prescripţie extinctivă la acţiune în restituirea îmbogăţirii nejustificate începe să curgă de la data la care creditorul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât existenţa dreptului său la restituire, cît şi persoana obligată să restituie.

40. În speţă, Colegiul reţine că, reclamantul a solicitat restituirea îmbogăţirii nejustificate de către pârât, menţionând că termenul la acţiune a început să curgă de la data la care Consiliul raional Glodeni a cunoscut existenţa dreptului său la restituire şi anume, la 10.01.2024 – data primirii prescripţiei nr.25-15/52 din 05.01.2024 cu privire la lichidarea iregularităţilor constatate în rezultatul inspecţiei financiare complexe efectuate la DASPF Glodeni.

41. La rândul său, pârâtul a invocat că sumele solicitate spre restituire sunt prescrise pentru perioada 01.01.2019 – 12.02.2022, termenul urmând a fi calculat din momentul în care aceste sume au fost achitate efectiv către pârât, astfel încât se prezumă că angajatorul cunoştea sau trebuia să cunoască că le calculează şi le achită nejustificat.

42. Analizând încheierea recurată, Colegiul judiciar constată, că instanţa de fond nu a analizat şi nu s-a expus asupra argumentelor invocate de ambele părţi, cât şi nu a indicat momentul începerii curgerii termenului de prescripţie, în contextul în care sumele au fost achitate succesiv în perioada 01.01.2019 – 31.12.2022. Mai mult, prima instanţă nu a motivat soluţia de respingere integrală a acţiunii ca tardivă, în măsura în care pârâtul a ridicat excepţia de tardivitate doar ce ţine de încasarea datoriei acumulate pentru perioada 01.01.2019 – 12.02.2022.

43. De asemenea, în încheierea de admitere a excepţiei de tardivitate instanţa de fond s-a referit la norma art.148 Codul muncii, fără a motiva aplicabilitatea acesteia speţei, în măsura în care reclamantul şi-a întemeiat pretenţiile în baza art.1979 alin.(1) Cod civil şi a pretins restituirea îmbogăţirii nejustificate, ci nu a solicitat achitarea unor datorii ale salariatului faţă de angajator în baza ordinului de reţinere din salariu.

44. Mai mult, reţinând art.148 Codul muncii, instanţa a invocat că termenul de o lună curge din data de 01.01.2019, fără a da justă apreciere prevederilor alin.(3) din norma enunţată, potrivit căruia <u>în cazurile specificate la art.148 alin.(2) Codul muncii, angajatorul are dreptul să emită ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) de reţinere în termen de cel mult o lună</u> […] <u>din ziua</u> […] <u>constatării prejudiciului material.</u>

45. Astfel, Colegiul judiciar subliniază faptul, că instanţa de fond, pe de o parte, nu a analizat dacă legea invocată este în coroborare cu obiectul litigiului, iar pe de altă parte, aplicând această normă speţei, nu a verificat dacă angajatorul a emis ordinul de reţinere din salariu în termenul care se raportează la ziua constatării prejudiciului material.

46. Ca urmare, Colegiul reţine că lipsa motivării în sensul enunţat şi neindicarea exactă a momentului de început a termenului de prescripţie de către instanţa de fond, poate afecta validitatea şi aplicarea corectă a termenelor de prescripţie în cauza respectivă.

47. În speţă, prezintă relevanţă şi faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieşind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă şi pe bază de dovezi certe a situaţiei de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

48. Corespunzător, în cazul în care nu s-a efectuat o analiză detaliată a circumstanţelor în care pretenţiile sunt sau nu tardive, ceea ce afectează grav dreptul părţilor la un proces echitabil, există temei de rejudecare a cauzei, în cadrul căreia se va identifica începutul curgerii termenului de prescripţie.

49. La fel, Colegiul judiciar notează că, orice abordare contrară celei stabilite mai sus ar fi de natură să manifeste un formalism excesiv şi să îngrădească justiţiabililor, în mod nejustificat, accesul la justiţie.

50. Colegiul subliniază că, sub aspect procesual, accesul liber la justiţie se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept. Legiuitorul poate stabili anumite condiţii privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiţii se referă, inclusiv la limitele temporale de apariţie, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene”. Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciţi să-şi realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancţionată cu pierderea lor.

51. În context, Colegiul statuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanţa judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privinţa cauzei deferite spre soluţionare.

52. Prin urmare, pentru a evita încălcarea dreptului fundamental al părţii de acces la justiţie, luând în consideraţie circumstanţele stabilite în speţă, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea primei instanţe, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecat.

53. În conformitate cu art.427 lit.b) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Consiliul raional Glodeni.

Se casează încheierea judecătoriei Bălţi, sediul Glodeni din 13 iunie 2025, prin care s-a admis cererea privind ridicarea excepţiei de tardivitate înaintată de Pînzari Maria, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul raional Glodeni către Pînzari Maria cu privire la încasarea datoriei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedinte completului, judecător	Stanislav Grosu
Judecători	Alina Ţihonschi
	Mariana Sajin